

Pirkanmaan hyvinvointialue
PL 272, 33101 Tampere
nuorisovaltuusto@pirha.fi
pirha.fi

Lausunto
8.1.2024

Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuuston lausunto lapsiperheiden kotipalveluiden myöntämisperusteista

Esipuhe

Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuusto on kokouksessaan 21.12.2023 sekä nuorisovaltuuston puheenjohtajaneuvosto kokouksessaan 8.1.2024 käsitellyt lapsiperheiden kotipalveluiden myöntämisperusteita ja lausuu niistä seuraavaa:

Tasa-arvoisuus sekä yhdenvertaisuus palveluissa

Sekä yhdenvertaisuus- että tasa-arvolainsäädännön näkökulmasta myöntämisperusteisiin nyt esitettävät tarkennukset ovat nuorisovaltuuston mielestä ristiriidassa sen lähtökohdan kanssa, että koko hyvinvointialueen asukkaita on kohdeltava yhdenvertaisesti eikä heitä saa asettaa eriarvoiseen asemaan keskenään muun muassa tässä tapauksessa erityisesti terveydentilan, tulotason tai asunpaikan perusteella.

Nuorisovaltuusto ei puolla myöntämisperusteisiin esitettyjä tarkennuksia koskien koulupäivää edeltävää sekä sen jälkeistä aamu- ja iltapäivätoimintaa. Monissa lapsiperheissä vanhemmat käyvät töissä tai opiskelivat täysipäiväisesti eikä tosiallista mahdollisuutta hoitaa lasta kotona aamu- ja iltapäivisin välttämättä ole tai kunnassa ei järjestetä riittävän laajaa aamu- ja iltapäivätoimintaa, mikä vaarantaa lapsen oikeuden YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen 28:n artiklan mukaisen lapsen oikeuden perusopetukseen sekä artiklan 24 oikeuteen riittävään hoitoon ja hoivaan.

Esimerkiksi yksinhuoltaja- tai eroperheissä ei nuorisovaltuuston mielestä välttämättä ole riittäviä valmiuksia huolehtia lapsen hyvinvoinnista, riittävästä ravinnonsaannista sekä lapsen oikeudesta vapaa-aikaan ilman hyvinvointialueen myöntämiä sosiaalietuuksia, joista kotipalvelussa on myös kyse.

Nuorisovaltuusto pitää hyvänä, että asiakasmaksua kotipalveluista ei tulevaisuudessakaan peritä, mikäli lapsiperheen saamat palvelut kuuluvat lapsiperheiden sosiaalityön, lastensuojelun tai vammaispalvelun palvelutarpeen arvioinnin ja/tai palvelusuunnitelman mukaisiin palveluihin, eikä mikäli lapsiperhe saa toimeentulotukea.

Mielenterveyden haasteiden huomioiminen palveluiden myöntämisperusteissa

Myöntämisperusteissa mielenterveyden haasteiksi käsitetään vain tilapäinen uupumus sekä väsymys, vaikka mielenterveyden haasteiden kirjo on paljon nyt esitettyä laajempi. Erityisesti nuorten vanhempien kohdalla arjen normaalikin kuormitus voi olla suurta ja mahdolliset hoitamattomat mielenterveysongelmat voivat johtaa siihen, että kotipalvelua tarvitaan. THL:n kouluterveyskyselyn sekä muiden kansallisesti toteutettujen tutkimusten mukaan erityisesti nuoret ja nuoret aikuiset kärsivät monista eri haasteista, jotka vaikuttavat niin arjessa pärjäämiseen kuin huoltajuusvelvoitteiden täyttymisen turvaamiseen, mikä puoltaa myöntämisperusteiden täydentämistä käsitteiden osalta.

Nuorisovaltuusto esittää, että myöntämisperuste muutetaan muodosta ”vanhempi kokee tilapäistä uupumusta tai väsymystä” *muotoon* ”huoltaja kokee tilapäisesti haasteita oman mielenterveytensä kanssa.” Tämä peruste kattaa laajemmin myös muut mielenterveyteen sekä fyysiseen hyvinvointiin liittyvät haasteet.

Lausunto on käsitelty ja hyväksytty nuorisovaltuuston puheenjohtajaneuvoston kokouksessa 8.1.2024.

Nuorisovaltuuston puolesta,

Eetu Hukkanen

Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuuston puheenjohtaja

Elsa Nisula

Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuuston 1. varapuheenjohtaja

Martti Kaisti

Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuuston 2. varapuheenjohtaja

Laurana Huhtakangas

Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuuston sihteeri

Max Nikkari

Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuuston jäsen